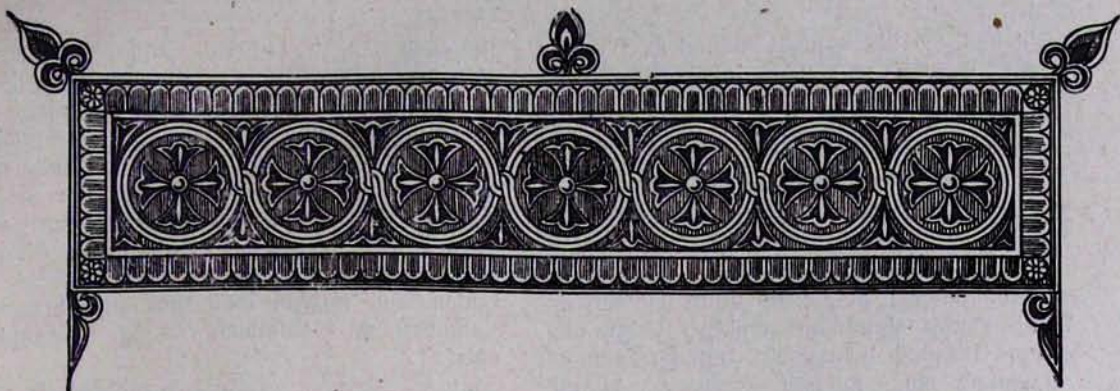

ՆԵՐՍԵՍ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ՊՈԶԱՊԱԼՅԱՆ

ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՊԱՅԾԱՌԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԸ

«Յանուն Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ, ամէն»:

«Վարդապետ, բարոք է մեզ աստ լինել և արասցուք երիս տաղաւարս, մի քեզ և մի Մովսիսի և մի Եղիայի» (Ղուկ. Թ 33):

Այսօր Վարդավառ է՝ տոն Այլակերպության կամ Պայծառակերպության Տյառն մերո Հիսուսի Քրիստոսի:

Վարդավառ անունը, ըստ լեզվաբանների, պնդւոյն է և նշանակում է՝ վարդ-ջուր և վառ-սրսկել, այսինքն՝ ջուր սրսկելու օր կամ տոն:

Մեր նախահայրերը Հայաստանում քրիստոնեւորւնից առաջ հեթանոսներ էին, հելլենական աստուծոյցոյցաբար պաշտում էին աստվածների արձաններ և պարսկական կրակը:

Նավասարդ ամսվա առաջին օրը՝ հայկական տարվա հունվարի մեկին, որ ներկա տոմարական հաշվով օգոստոսի 11-ն է համարվում, Աշտիշատում, Բյուրակնայան ջրջանում, ներկայումս Մուշը և Մշո Ս. Կարապետը, հավաքվում էին մեր նախնիք տոնական խորախճանքի համար: Աղավնիներ էին թռչնում, իրար վրա ջուր սրսկում, ինչպես նաև մարտական խաղեր էին կազմակերպում և պոհեր մատուցում ատրուշանների առաջ կամ չաստվածների չոհասեղաններով: Այսպիսով՝ խաղ ու պարով, ու պաշտամունքային արարողութուններով, Վարդավառի տոնն էին

կատարում: Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչը՝ մեր եկեղեցու հիմնադիր իմաստուն Հայրապետը, նկատելով, որ դեռևս 4-րդ դարի սկզբներին Հայաստանում հեթանոսական սույն սովորութւնները գոյատևում են, որոշեց Վարդավառի տոնը կատարել Քրիստոսի Այլակերպության տոնի օրը, քրիստոնեական իմաստ ու բովանդակություն տալով Վարդավառի տոնին:

Այսօր հին սովորությունից մնացել է միայն ջուր սրսկելը: Հետագայում, երբ Մովսես Բ Եղիվարդեցի կաթողիկոսը 551 թ. հայոց նոր տոմարը կազմեց, այն ժամանակ Այլակերպության կամ Վարդավառի տոնը փոխադրեց Ձատկի 14-րդ կիրակիին՝ և դարձրեց ջարժական տոն՝ Ձատկի հետ տեղաշարժող:

Ահա թե ինչու մենք այսօր՝ հուլիսի 18-ին ենք տոնում Վարդավառի հիշատակը:

Սիրելի հավատացյալներ,

Ի՞նչ է քրիստոնեական իմաստը Վարդավառի տոնի:

Այդ տոնի քրիստոնեական իմաստը կապված է մեր Տիրոջ՝ Հիսուս Քրիստոսի հրաշալի կյանքի դրվագներից մեկի հետ: Հիսուս Իր քարոզչութանց երրորդ տարվա ընթացքում մի օր Իր աշակերտներից Պետրոսին և Հակոբոսին և նրա եղբորը՝ Հովհաննեսին Իր հետ բարձրացրեց մի սարի գլխին, նրանց հետ աղոթելու: Այդ պահին Հիսուս պայծա-

ռակերպվեց: Ավետարանն ասում է, թե նրա դեմքը փայլեց արեգակի նման, նրա հագուստները ձյունի նման սպիտակեցին և լուսավորվեցին: Աշակերտները զմայլված այդ լույսի հեղեղի առջև՝ ընկան գետին, չկարողանալով լույսի պայծառությամբ պարուրված իրենց Վարդապետի դեմքին նայել: Քիչ անց աչքերը հապիվ հապ բացելով, Պետրոսը մըրմընջալով ասաց հիացազին.

«Վարդապետ, լավ է, որ մենք այստեղ մընանք, երեք վրաններ լարենք, մեկը քեզ, մյուսը Մովսեսի և երրորդը՝ Եղիայի համար», որովհետև այդ պահին Հիսուսի կողքին հայտնվել էին Կոսակարանի երանելի մարգարեներից Մովսեսը և Եղիան:

Հիսուսը, վերադարձի ճանապարհին, հանձնարարեց իր աշակերտներին, որ ոչ ոքի չըհայտնեն այդ հրաշալի դեպքի մասին:

Սիրելի հավատացյալներ,

Ահավասիկ շուրջ քսան դարեր են անցել Հիսուսի Պայծառակերպության օրերից, երբ մեր Տերը իր իսկական դեմքը, աստվածությունը բացահայտեց աշակերտներին և նրանց միջոցով մարդկությանը:

Այդ պայծառ դեմքը միշտ և հավիտյան բացվում է մեր առջև, եթե մենք հավատքով ու բարի գործերով կարողանանք մեր կյանքի օրերը վարել՝ օգտակար լինելով մեր նըմաններին և հասարակության:

Պայծառակերպության այս կիրակի օրը, ինձ համար սուրբ պարտք էմ համարում նյութից մի քիչ շեղվելով, անդրադառնալ Մայր Աթոռ իմ վերադարձին:

Շուրջ տասը տարիներ Անգլիայի Լոնդոն մայրաքաղաքում, ինչպես նաև դրանից առաջ շուրջ երեք տարիներ Շվեյցարիայի Ժնև քաղաքում ծառայելուց հետո, վերադարձել եմ Մայր Աթոռ՝ շարունակելու իմ հոգևոր ծառայությունը Սուրբ Էջմիածնում՝ Ամենայն Հայոց Հայրապետի անմիջական հովանավորության ներքև: Իմ պաշտոնավարության ավարտին, Լոնդոնում, ուր հայ համայնքը բաղկացած է շուրջ տասը հազար հոգուց, մայիս ամսվա սկզբին, ինձ պատվեց ողջերթի ճաշկերույթով: Այդ առթիվ փոխադարձ հարգալից և

շնորհակալական խոսքեր ասվեցին: Ես իմ վերջին խորհուրդները տվեցի նրանց, որ հաստատ և համոզումով կապված մնան իրենց լույս հավատքին, իրենց ապագայանը, իրենց ավանդություններին, սիրեն իրենց ազգային մշակույթը և պատմությունը: Մենք բոլորս այդ պահին վերանորոգեցինք մեր ուխտը հավատարիմ մնալու նաև մեր Եկեղեցուն, հավատարիմ մնալու Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնին, ինչպես նաև նրա սրբապնասուրբ Հայրապետին՝ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսին:

Այսօր ես այդ նվիրական ուխտը մի անգամ ևս ներկայացնում եմ Աստուծո Սուրբ Մեղանի առջև և կոչ եմ անում, սիրելի հավատացյալներ, որ մեր ժողովրդի զավակները ի սփյուռս աշխարհի ցրված, անխուսափելիորեն ենթակա ձուլման, ինչպիսի պայմաններում էլ որ ապրեն, դժվարին թե հեջտ, միշտ կապված մնան իրենց Մայր Հայրենիքին, իրենց մայրենի լեզվին, իրենց սրբություններին ու Միածնաեջ Սուրբ Էջմիածնին:

Սիրելի հավատացյալներ,

Վարդավառի, Այլակերպության կամ Պայծառակերպության այս կիրակիին, մենք հավատում ենք, որ մեր Տերը իրար նկատմամբ թշնամանքով լցված մարդկանց ցույց կտա հաշտության լուսավոր ճանապարհը, որպեսզի մարդիկ զգաստանան ու անսան նրա մեծագույն կոչին՝ սիրելու միմյանց: Իբրև քրիստոնյաներ մեր իղձն է, որ դադարեն եղբայրասպան կռիվները աշխարհի բոլոր ծայրերում, և տիրի խաղաղությունը ու սերը մարդկանց միջև:

Թող մեր Տիրոջ՝ Հիսուսի Քրիստոսի Պայծառակերպության շնորհները միշտ հեղվեն առատորեն ամբողջ աշխարհի վրա, խաղաղություն, եղբայրություն և սեր բերելով մարդկությանը:

Թող լուսապայծառ այս կիրակին պայծառակերպի նաև մեր հոգիները և մեր Տիրոջ Հիսուս Քրիստոսի դեմքից ճառագայթող հոգևոր լույսը թող վերափոխի մեր տխրությունը ուրախության, մեր վիշտը՝ մխիթարության, այժմ և հավիտյանս հավիտենից. ամեն:

